HEVOSET

Kannattava talli tehdään ajansäästö edellä

MP Riding Centerissä omat keksinnöt, ulkomainen työvoima ja yrittämisen into pitävät talouden tasapainossa.

HÄMEENLINNA (MT)
Vuosikymmen sitten Rengossa sijaitsevalla tontilla kasvoi vain taimikkoa. Nyt alueella kohoaa talli siisteine maneeseineen ja tarhoineen.

MP Riding Centerin omistaja **Mia Korhonen** katselee ympärilleen unelmansa keskellä.

Omille hevosille suunnitellusta pikkutallista tulikin ammatti. Nyt hän myy asiakkailleen mahdollisuutta harrastaa laadukkaasti yksityistallilla, kellon- ja vuodenajasta riippumatta.

Uusia talleja on noussut vuosikymmenessä ympäri Suomen. Mutta kannattaako niiden pito? Rengossa työ kannattaa, mutta se vaatii luovuutta ja osaamista.

Täysihoitotalleilla vaikeaa

Suomen ratsastajainliiton (SRL) tallineuvoja **Kielo Kestinmäki** on tarkkaillut ratsastustalliyrittäjiä aitiopaikalta 11 vuotta. Taantuma vaikuttaa myös talliyrittäjiin.

”Ajat ovat haasteelliset, se on sanottava ihan suoraan. Ratsastuskouluihin tilanne on kuitenkin vaikuttanut yllättävän vähän”, Kestinmäki mainitsee.

”Täysihoitopaikkoja tarjoavilla talleilla tilanne on vaikeampi. Isoillakin, korkean hintatason talleilla näkyy tyhjiä paikkoja. Alueelliset erot ovat kuitenkin suuria.”

Mia Korhonenkin on havainnut pienen notkahduksen, vaikka talli on edelleen täysi.

”Tämä vuosi on ensimmäinen, jolloin talveksi ei ole jonoa”, hän toteaa.

Kulut kasvavat vuokria nopeammin

Talliyrittäjän haasteena on Kielo Kestinmäen mukaan kulujen kasvu, jota vuokrahinnat eivät ole seuranneet.

MP Riding Centerin suurimmat kuluerät tulevat sähköstä, kuivikkeista ja lannan hävityksestä.

Korhonen kaavailee suitsivansa kuluja myymällä lannan Fortumille, joka käyttäisi sen uudessa voimalaitoksessaan biopolttoaineeksi.

Paluukyydillä talliin tuotaisiin purua hevosille.

ProAgrian yritysneuvoja **Auli Teppisen** mukaan asiakkaat eivät aina hahmota tallin pidosta yrittäjälle koituvia kustannuksia.

”Jo ratsastuskenttä maksaa halvimmillaan 15 000, kalleimmillaan jopa 100 000 euroa”, Teppinen muistuttaa.

”Maneesi maksaa 200 000:sta 600 000:een euroon, riippuen onko se täyspitkä ja lämmitetty.”

Investointien kattaminen voi hoitopaikkamaksuilla osoittautua ylivoimaiseksi.

Projektipäällikkö **Sirpa Pussinen** Hämeen ammattikorkeakoulusta toivoo talliyrittäjiltä rohkeutta hinnoitteluun.

”Opiskelijaprojekteina tehtyjen kartoituksien perusteella vaikuttaa siltä, ettei asiakas pientä hinnankorotusta hätkähtäisi. Suurempi arvo on hevosen hyvinvoinnilla.”

Vääristynyt hintakisa haasteena

Tallipaikkojen hintoihin vaikuttaa erityisesti alueellinen markkinahinta.

Maaseudun Tulevaisuuden tekemän selvityksen (MT 9.7.) mukaan hinnat vaihtelevat alueittain rajustikin.

Vääristynyt hintakilpailu voikin sulkea ammattimaisesti toimivien tallien ovia.

”Harrastetallit syövät yrittäjätallien markkinoita”, Teppinen linjaa.

MP Riding Centerin vuokra on 583 euroa kuukaudessa.

”Ei tässä hirmuista voittoa saa, mutta omien hevosten pito ja treenausmahdollisuuskin on jo yksi voitto”, Korhonen muistuttaa. Hän katselee maneesin kahvion seinällä komeilevia estehevosten kuvia ja ruusukkeita. Taantuma ei taita rakkautta lajiin.

”Tämä on pieni notkahdus, mutta kyllä tästä lähdetään nousemaan. Niillä, joilla on hevosia, tulee niitä olemaan tulevaisuudessakin.”

TUULIKKI VIILO

MARKKU VUORIKARI

Ei tässä hirmuista voittoa saa, mutta omien hevosten pito ja treenausmahdollisuuskin on jo yksi voitto.
MIA KORHONEN

Tallin ilmanvaihdossa ammoniakkipitoinen poistoilma imetään suoraan hevosen jaloista.

YRITYS

MP Riding Center

Hämeenlinnan Rengossa sijaitsevaa MP Riding Center -yritystä pitävät Mia ja Petri Korhonen kolmen työntekijän kanssa.
Talli tarjoaa hevosille täysihoitoa, varsoville tammoille hoitoa ja hevosten koulutusta.
Paikkoja on 40 hevoselle.
Valmennuskeskuksen yhteydessä toimii Team MP Riders -ratsastusseura.
Maneesia vuokraavat myös koiraharrastajat ja amerikkalaisen jalkapallon pelaajat.
www.mpridingcenter.fi/

Itse kehitellyt järjestelmät helpottavat talliyrittäjän arkea. Jokaisen karsinan edessä olevasta luukusta lanta kulkeutuu suoraan lantalaan. Mia Korhonen laskee säästävänsä päivittäin monta tuntia aikaa, joka muuten kuluisi lannan kuljettamiseen kottikärryillä.

Säästetyt askeleet vähentävät kiirettä. Loimet voi ripustaa pyörälliseen kuivaustelineeseen. Se on kätevä siirtää karsinoiden luo.

Talleilla isot erot perustyön määrässä

Tallinpidossa haasteena on investointien lisäksi päivittäinen työmäärä. Perustöihin kuluvassa ajassa on suuria eroja.

”Talleissa hyödynnetään todella vähän teknologiaa. Kottikärrylinja on edelleen yleinen”, linjaa Pro Agrian yritysneuvoja **Auli Teppinen**.

Teppisen teettämässä opinnäytetyössä kellotettiin eri talleilla perustyöaikoja loimitukselle, karsinan putsaukselle ja hevosten siirtelylle.

”Sen jälkeen hahmottui, että työn suunnittelu on oleellista ihan yrittäjän jaksamisenkin näkökulmasta.”

Esimerkiksi aktiivitalleissa alkuinvestoinnit ovat suuria, mutta työvoimakustannuksista koituu säästöä. MP Riding Centerissä työtä säästäviin ratkaisuihin on panostettu.

Pelle Pelottoman ansiosta helpompaa

Karsinoiden siivous, loimien kuljetus ja jopa hevosten irtojuoksutus on suunniteltu ajankäyttö edellä.

Taustalla häärii yrittäjä **Mia Korhosen** puoliso, rakennusyrittäjä **Petri Korhonen**, joka on kunnostautunut talliratkaisujen suunnittelussa. Häntä voisi kehitystyön ansiosta kutsua eräänlaiseksi Pelle Pelottomaksi.

Pariskunnan kymmenien vuosien kokemus on opettanut parhaat tavat toimia tallin arjessa.

Petrin kehittelemän lannanpoistojärjestelmän ansiosta Mia laskee säästävänsä jopa kolme tuntia päivittäisessä työssä.

Ilmastointijärjestelmää kopioitu

Kun sataa, Mia kerää hevosilta loimet suoraan itse tehtyyn pyörälliseen loimitelineeseen, jota voi kuljettaa pitkin käytävää.

Heinät kuljetetaan hevosille mönkijällä ja tallikäytävän leveyden mukaan suunnitellulla kärryllä.

Juoksuttaessa hevosta vapaana maneesissa apuna on viemäriputkesta rakennettu kaide, jonka voi laskea haluamalleen tasolle maneesin katosta.

Maneesin käyttöastetta nostetaan vuokraamalla sitä koiraharrastajien ja amerikkalaisen jalkapallon pelaajien käyttöön.

Myös ilmastointijärjestelmä on miehen suunnittelema ja sitä on jo kopioitu usealle tallille. Ammoniakkipitoinen poistoilma imetään pois suoraan hevosen jaloista.

TUULIKKI VIILO

Taloudenhallinta jää pimentoon

Talliyrittämisen kannattavuudesta on vähän valtakunnallista tilastotietoa. Hevosalan yrityksistä vain hevoskasvatus kuuluu maatiloja velvoittavan kirjanpitoseurannan piiriin.

Alan ammattilaiset toivovatkin, että käyttöön saataisiin vertailukelpoisia tunnuslukuja. Esimerkiksi Luonnonvarakeskuksen Taloustohtori olisi talliyrittäjille käyttökelpoinen.

Hevosalan tulisi kuitenkin kustantaa sen käytöstä koituvat kulut itse.

”Ei ylisuuria investointeja”

Talousosaaminen ja oman jaksamisen vaaliminen eivät ole itsestäänselvyys hevosalalla, joka on monille yrittäjille kutsumusammatti.

”Ei ylisuuria investointeja. Sijainti, palvelu, tallihenki, riittävä määrä tallipaikkoja”, Pro Agrian yritysneuvoja **Auli Teppinen** luettelee toimivan tallin piirteitä.

MP Riding Centerin 40-paikkaisessa tallissa yrittäjän jaksamista pitää yllä muun muassa virolainen työvoima.

”Valitettavasti en näillä palkoilla pysty työllistämään Suomesta. Tallivuokra pitäisi nostaa pilviin”, **Mia Korhonen** miettii.

”He tulevat todella tekemään töitä, asenne on kohdillaan.”

Yritystuilla maneeseja

Vuokrahintoja on vaikea suoraan vertailla naapurimaihin, sillä Suomessa talliyrittäjät maksavat investoinnit itse. Ruotsissa maneeseja on rakennettu kuntien tukemina. Toisaalta Suomessa maneesien rakentamista on rahoitettu aikanaan Euroopan unionin maaseutu- ja alueohjelmien tarjoamilla yritystuilla.

Myös MP Riding Centerin maneesi on rakennettu yritystuen turvin.

Hevosyrittäjäpäivät perehtyy kyselyn tuloksiin

Muun muassa Suomen Hippos ja Hippolis ovat mukana hevosalan fiilisbarometri -kyselyssä, jossa selvitettiin alan kannattavuutta ja kysyntänäkymiä.

Kyselyn tulokset käydään läpi hevosyrittäjäpäivillä Nokialla tulevana perjantaina ja lauantaina.

TUULIKKI VIILO

Itse tehdyn solariumin korkeutta voi säätää hevosen koon mukaan. Laite palauttaa hevosen lihaksistoa. Solarium toimii kolikoilla.